

Additiones ad Thesaurum Indicum.

alii ratione consuetudinis id admittit, vbi illa excusare potest. Non possum autem non rationem, quam afferunt ex praefatis aliqui, minus esse consequentem adnotare. Aiant enim posse recipi, quia in locupletibus Monasterioris sumptus maiores sunt. Aut enim non necessarij illi, & ita pro eisdem nihil exigunt potest. Aut necessarij: & ita cessat quaestio: tam enim Monasterium, eti locuples sit ob reddituum quantitatem, reuera est egens, cum non habeat, quod libi est ad rationem viuendi necessarium. Addunt his temporibus pretia rerum aucta: ex quo similiter argendum, cessare scilicet quaestione. Videtur & Leander Parte 5. in Expositione sue Regula Cap. 44. exactionem quamcumque prohibens.

Circa approbationem Confessariorum, an unica satis. De quo Titulo 12. num. 340.

DE hoc cegerat Diana Parte 6. Titulo 7. Resolut. 59. Vbi aliquos aferentes adduxerat, Patres scilicet Celorum, Baunyum, & Praepositum, quorum sententia obstat declarationem Vrbani concluserat. Pro quo & Leander Tomo 1. Tract. 5. Disput. 11. Quæst. 66. dicens non esse omnino certum in Regularibus.

An cum limitatione approbari Religiosi possint. De quo Titulo eodem num. 354.

DE hoc etiam Auctor idem loco eodem Resolut. 61 vbi cum Card. Lugo id concedit, P. Celiotij sententiâ reiectâ. Licet iniuste aliquando procedere Episcopi soleant, contra quorum ramen non est eundum voluntatem. Invalidam autem esse revocationem sine rationabili causa cum eodem tenet Cardinali Resolut. 62. vbi & alios adducit. Qui ergo circa se iniuste agi sciunt, etiam iusti se agere Episcopij iudicent, quod possint agere nequeunt ignorare, scandalis tamen evitatis. Pro quo videri potest Lezana Tom. 1. Cap. 19. num. 8. & 9. & Pasqualius Decis. 500. vbi num. 10. & seqq. probat Religiosum habentem sufficientiam non posse cum limitatione locorum ac personarum approbari, etiam ratione exatis, quod & tenet cum aliis Leander *suprà* Quæst. 85.

De approbatione ad prædicandum. An examen necessarium. De quo ibidem à num. 331.

Non posse ab Episcopis examinari Religiosos tenentij, quos adducit Diana Parte 6. Tract. 8. Resolut. 20. dicens proxime in contrarium, & Declarationem Cardinalium, quam adducit Barbosa circa Sessionem 5. Concilij Tridentini; sic autem concludit: *Vnde supposito quod sit vera, non est ab ea recendum.* Parum ergo praxis senit virge, cum obligationem totam in Declarationis constitutam veritate. Et quidem praxis generalis non est, neque in Indiis viger. Quod autem Declaratione non sit recepta, & generaliter intimata, Auctoris eiusdem

ad eo diligentis ignorantia manifestat. Et nullam requiri licentiam ad prædicandum extra Ecclesiæ, immo contradicentibus Ordinariis id fieri posse tradit variis locis Lezana Tomo 5. à se citatis in Mari magno Carmelitarum numer. 466. cum Hieron. Rodriguez. Ut sancte admonet P. Suar. Tomo 4. de Relig. Tract. 1. Lib. 9. Cap. 1. num. 9. (qui & videndum num. 16. pro prædicatione in plateis) Sed vitanda turbæ, quia non ita certum, ut dixi: & ut esset, præstat cedere, quam rixari.

De Sacramento Extremæunctionis, pro Parochis, de quo Cap. 12. Tituli eiusdem.

123 **C**onta sententiam P. Martinon, de qua num. 345. acriter depugnat Diana Parte 15. Tract. 15. Resolut. 81. ut uincit oleo non benedicto minimè valeat, nec sit in praxi admittenda. Quod quidem P. Suarius ita censet Tomo 4. in 3. Partem Disput. 40. Sect. 1. numer. 6. vbi ait talem sententiam sibi ad minimum videri temerariam. Sed cum eam teneant Glofia in Cap. Presbyteros. 95. dis. Caietanus 3. p. quæst. 72. in Comment. artic. 3. rationem generalem adducens, quæ huius etiam Sacramenti materiam comprehendit. Victoria in Summa de Sacramentis n. 216. P. Sa V. Extrema uincit numer. 6. & probabilem etiam alij censeant, ut testatur P. Martinon, non videtur ita acriter improbanda. Cum dici alij possit oleum ipso vsu sanctificari. Dicente enim Sacerdote: *Per ipsum sanctam uincitatem.* iam ostenditur sanctum id, quod pro eadem adhibetur. Et quidem simplici Sacerdoti posse à Pontifice facultatem concedi benedicendi oleum pro hoc Sacramento, graues Scriptores affirmant apud Dianam Resolut. citata, quod ipse probabile affimat, & est in vsu apud Græcos, ex tacita saltem Papæ concessione, ut ille ait: nec resicendum statuit Constitutione suâ Clemens VIII. quæ est 34. Tom. 3. Bullarij Romani. Iuxta quod dici etiam potest in casu necessitatis ex tacita Pontificis concessione idem posse fieri, cum similia multa in necessitate sint licita, que alij prohibentur. Et cum vsu ipso oleum sanctificari queat, ut diximus, talisque sit Sacerdotis intentio, inde etiam id potest sufficiens verosimiliter reputari, & P. Suarius ad suam illam censuram, & Florentini Concilij ac Tridentini, post antiquiora alia Provincialia, & Innocentij I. in Epistola ad Denitum Cap. 8. auctoritate fundatur, à quibus oleum per Episcopum benedicunt, ut materia Sacramenti huius signatur. Atqui eo non obstante, sufficere oleum à simplici Sacerdote benedicendum, probabile est, iuxta dicta: ergo decreta illa non sunt accipienda ut sonant, ita ut de necessitate Sacramenti sit Episcopalis benedictio, sed dicendum de ordinario Ministro procedere, ut ex Nicolao Ysambert habet Diana Parte etiam 10. Tract. 17. Resolut. 32. Ex quo & fit neque ex illis posse conuinci Sacerdotalem saltem esse necessariam, quia id nullibi declaratur. Non ergo id videtur ut penitus improbabile reprobandum. Sed reprehendit tamen in Indice expurgatorio videtur Anni 1640. ut testatur P. Quintanad venas Tomo 1. Tractat. 5. Singulare 2. num. 1.

Circa Titulum XVI. & Cap. XVII. Appendix.

Circa Caput II. & num. 13.

Vbi de Unico Canonico circa lucrum.

Facit pro Diicti 4. decisione Cap. Relatum & 2. de Testam. ibi. Vbi autem in locum defuncti sanctorum est unus ordinandus, is ea bona (sicut & alia ipsius Ecclesiæ) in Dei timore dispenset. Videri etiam potest Pasqualius Decis. 253. num. 7. vbi cum multis firmat ad unum posse totam Collegij redigi porestem.

Circa Caput III. & num. 18.

Vbi de Præbendariis subrogatis.

137 **Q**uod æquiparatio idem operetur, ostendit S. Rora in una Valentina 8. Junij 1643. apud Dianam Parte 7. & hoc in iuridico negotio, cum stet alij receptum vulgo proloquitum quod omne simile claudicat: pro quo lepidum extat Epigramma Nostri Antonij Stratij Lib. 2. Selectorum eiusdem circa initium, cuius illa conclusio:

In te igitur verum est vulgi, Cheristate, verbum: Quod omne simile claudicat.

Et quando æquiparatio est cum substitutione, stat evidenter resolutio de fruitione eorumdem priuilegiorum, iuxta Textus & Doctores, quos adducit Pasqualius Decis. 103. num. 4.

Circa Caput IV.

Vbi de obligatione ergandi super cum tota Præbenda est in distributionibus constituta.

128 **N**eat id P. Bardi in Selectis Libr. 3. Quæst. 19. Dicto 2. sed fundamento ferè nullo, contra quem militant quæ à Nobis sunt adducta, & a viro docto minimè videntur expensa. Ergo cum bona ipsius vetita *Quod scripsi, scripsi.* Et scripsi quidem ante illum vilum, sententiique illam improbabile dixi, & auctoritatis ac rationis præsidio destitutam: pro quæ tamen ille adducit P. Azor Tomo 2. Lib. 7. Cap. 9. Quæst. 10. alios referentes, addita ratione quod semper distributiones tales tribuuntur ut stipendium laboris, sicut quod datur pulsanti organa, campanas, &c. Fructus autem Præbenda proprie tales, & à distributionibus distincti, nondantur ut stipendium, sed in titulum, seu intuitu Ecclesiæ, & non persona ut operant.

129 Sed certe cum probabilitas intrinseca à solida ratione proueniat, quod de improbabilitate dixi verum habeo, si de intrinseca loquamur, ut ex adductis redditur manifestum. Quoad extrinsecam vero ex Auctorum patrocino valde videtur exigua, nam P. Bardi, ut equidem doctus, P. Azor se auctoritate tuerit, quæ est profecto non contemenda. Atque ille testatur se cum Sylvestro loqui, qui ex Abbe & Dominico id tradit verb. Clericus 4. Quæst. 4. (non 44. vt per errorem apud ipsum) sed quidem Sylvester sententiam tantum Geminiani proponit, & pro

Circa Caput I.

Vbi de obligatione assistendi in Præbendariis.

126 **A**ter Bardi in Selectis Libr. 3. Quæst. 5. numer. 10. ait non obligari sub mortali, dum non lucrantur, non enim est graue Ecclesiæ detrimentum si ex triginta vnu desit. Ergo vbi numerus valde minor, ut in Indiis, secus dicendum, in quibus numquam prædictus extat, eriam in maioriibus Ecclesiæ. Vnde circa hoc Regia est cautione prouisum iam, diebus tantum quindecim pro acceptanceone permisiss.

ea nullum aliud inducit Auctorem, vt patet ex §. & Tertio, si Præbenda, vbi in terminis loquitur quæstionis, Geminianus autem iuxta Glossam se loqui existimat in Cap. Presenti de officio Ordin. in 6. cum tamen Glossa id non exprimatur, sed tantum dicat Clericum non habentem administrationem, sed personaliter & simpliciter beneficium, & in vita, & in morte comparari usufructuario, quantum ad faciendo fructus suos, & quod de ipsis potest testari: Ecclesiæ autem succedere in illis, si decedat ab intestato: pro quo allegat Cap. Relatum de Testamento, in quo cùm acquisita titulo Ecclesiæ ad eamdem deuoluenda (quada exceptione facta) post mortem Beneficiari dicantur, sic additur: Ceterum que ex hereditate vel artificio, aut doctrina prouenient, distribuantur pro arbitrio decedentis. Vbi pro distributionibus exceptio nulla, sicut neque in Cap. Adiac. Et Cap. Quia nos, eodem Titulo, alibique. Additamen Glossa distinctionem dicunt satis probari ex Cap. Requisiti, eodem Tit. §. Illud. Sic autem ibi: illud autem non est generaliter obseruandum circa eum, qui potest proprium possidere, prælationem, vel administrationem Ecclesiæ non habentem, quod si ei aliquid relinquatur specialiter, non solum a propinquo, verum etiam ab extraneo, intelligitur esse reliquum non intuitu Ecclesiæ, sed persona: nisi probatio in contrarium appareret. Et idcirco de illo neque Episcopus, nec Ecclesiæ potest in vita eius sibi aliquid vindicare. Et hoc intelligitur esse verum, cùm fraus minimè procuratur: quæ si detecta fuerit, patrocinari non debet. Tantum ibi. Quis autem non videat ad distinctionem, de qua agimus, inter fructus scilicet ac distributiones ipsas, nihil inde, quod iuuare possit, haberi? & ita de primo ad ultimum ad probabilitatem illius sententiae fundandam nullum ab Auctoritate presidium extare.

130 Addit tandem sic Glossa predicta: & confundendo generalis quæ ubique eam approbat: distinctionem scilicet illam de habente administrationem, & personaliter ac simpliciter beneficiario, quod predicta. Quod quidem si ita tunc erat, quando Glossa est edita, ex ea tantum habetur quod iam communiter Doctores tenent, Beneficiatos inquam sacerdotes facere fructus suos: id autem non obstat quod minus superflua debeant largiri pauperibus, idque saltem ex charitate sub reatu peccati mortalitatis, ut tradunt Doctores iidem, de quo Titulo 1. numer. 76. Nihil ergo ex consuetudine habetur, quod vterius possit dicere sententiam roborare. Et verò si consuetudo non erogandi superflua pauperibus ex distributionibus, de quibus præsertim agimus, extaret, valde esset illa eidem incommoda, & contra sacramonum Canonum multiplices decisiones, cùm in Hispania, in qua pinguiores Orbis Christiani Præbenda, omnes ferè Ecclesiæ tali modo distributionum vrantur, ut dictum hoc Titulo numer. 19. Essetque valde obuius ad defraudationem pauperum modus, & eorum clamores pariter ad Deum iustum iudicem prouocandi, eo pacto Præbendarum prouentus disponendo.

131 Prædicta ergo summaria recollectione sic constant. Sententia dicta solidâ caret ratione, P. Bardi eam tenens auctoritate P. Azorij se tuerit: hic Sylvestri, qui nihil de suo addens Geminianum loquentem inducit, qui & Glossa

conformiter se loqui profiteretur. Atq[ue] Glossa nihil tale tradit, & vi id insinuare dicamus, Textus quos allegat, minimè, vt vidimus, suffragantur, sicut neque allegata ab ipsa consuetudo. Glossam autem unius tantum Doctoris auctoritatem habere apud Pasqualigum videri potest Decis. 4. ita ut præferri posse & posponi iuxta probabilitatem, quam eius sententia continet. Quod & de Rota censet, vt scilicet probabilis tantum illius decisio sit, cui alia præferri possit etiam minus probabilis. Quale ergo in sententia huiusmodi firmamentum, vt eam tamquam probabilem, cùm adeò sit infensa pauperibus, & piis operibus proponere valeamus? Viderint alii an maius occurrit quidpiam, vel circa præfata aliter oporteat iudicare: Nos enim sincero iudicio proposito, suum aliis acutius insipientibus reseruamus.

Circa Caput V.

132 **A**git de illa P. Bardi Lib. 3. & Quest. 10. citatis. Sec. 4. numer. 3. & 4. & de obligatione erogandi, quæ Congruæ superfluunt, & Sec. 8. ait nobilibus plus permitti, sicut litteratis, & in suo munere diligentibus, iuxta dicta à Nobis numer. 25. Pro quo & Diana cum aliis contra Lorcam Parte 2. Tract. 16. Resol. 24. Vide num. 104.

Circa Caput VII. & seqq.

Vbi pro distributionibus quæ absentia noceat, & fecus.

133 **D**eberti D.D. Inquisitoribus affirmat P. Bardi *suprà Quest. 7. num. 4.* Celebranti dum cantantur Horæ aut Missa, si causa publicæ utilitatis sit, non priuata, P. Tamburinus Lib. 3. de Sacrificio Missæ Cap. 3. §. 4. num. 2. Seruient ob vnitam Paræciam, de quo num. 76. ex Decisione Rota 2. Maij 1646. apud Dianam Parte 8. vbi & de modo seruendi. Mensibus à Iure, aut alijs permisiss, vacantibus, ex pluribus apud eundem Parte 10. Tractat. 11. Resol. 58. vbi & negantes multi. Etiam tunc in honeste viventibus, ex P. Sancio, & Martino à S. Joseph apud eundem etiam id non prorsus improbabile reputantem. Quod videtur improbable aliquatenus censere, sed immerito, vbi Doctoris tanti extat auctoritas, & aliorum etiam nullam adhucientium limitationem: perstatque ratio concessionis, leuamen scilicet à quotidiano labore, quod reuerà obtinetur, licet cum vacatione actiones Præbendarii indigne misceantur. Vacatio ergo ex se mala non est, licet sunt dannabilia, quæ adiunguntur. Legentibus Theologiam autius Canonicum ex Pasqualigo ab obligatione assistendi penitus eximente. Decis. 460. P. Mendus Lib. 2. de lute Academicæ Quest. 30. & 31. à Nobis circa hoc dicta confirmat, pro Cathedris scilicet, quos Religiosi possunt moderari.

Alia

Circa Titulum XIX. Cap. III. IV. &c.

Alia circa eosdem.

134 **A**n lucentur qui assunt, sed confabulantur in Choro, tractat Diana Parte 10. Tractat. 13. Resol. 10. & Doctores afferentes ac negantes adducit posterioribus adhærens, & sunt ex Societate Iesu illi, apud quos alii. Quod & non improbabile existimat P. Tamburinus in Decalogum, Lib. 2. Cap. 5. §. 4. num. 19. & eum temperamento, quodam amplectitur Pasqualigus Decis. 408. Ibidem etiam, & infra, Tract. 16. Resol. 47. in fine discutit etiam Diana an assunt, & neque ibi aut alibi recitans diuinum officium, lucretur. Et pro vtraque parte Auctores producit, cum negantibus ipse sentiens, & quod penitus amittat, qui & Tract. 16. Resol. 54. multa circa distributiones habet, quod scilicet negotiis Ecclesiæ occupatus lucretur, etiam extra tempus officiorum illa posset expedire, quia nimis id efficit molestem. Et quoad hospitis exceptionem, & rationem barbae, cum P. Sancio lenit, sicut quoad morbum ex proprio culpâ contractum, reputans item probabile lucrum illum posse, etiam cum datâ opera est contractus ad assumentiam evitandam; cùm tamen oppositum probabilitus arbitretur. Quemadmodum & cùm morbus tempore iniusta ablentia superuenit, id quod aliqui negant probabiliter iuxta ipsum, si redeundi & assistendi voluntas adit, vbi a morbo fuerit liberatus. Circa gradum infirmitatis specialia aliqua congerit, in quibus nulla esse videtur difficultas. Et quod cœcus ac surdus ad assumentiam tenentur. Non carente nihil lucrari P. Tamburinus num. 15. Pro hoc videri potest Leander Parte 4. Tractat. 2. Diff. 9. Quest. 41. Videntur & Verrecilli Tomo 1. tract. 8. quest. 28. vbi retractat quod dixerat Tractat. 1. quest. 16. scilicet non esse mortale, omissionem Terria, aut Sexta, ob declaracionem Cardinalium.

AD TITVLVM XIX.

Circa Caput III. & n. 20. & 21.

Ubi an Theologus vel Canonista pro Vicariatu præferendus.

135 **P**raferendum Theologum ex multis firmat Diana Parte 7. tractat. 12. Resol. 32. scilicet non esse mortale, omissionem Terria, aut Sexta, ob declaracionem Cardinalium.

Circa Caput IV. & n. 27.

Ubi de pacto dandi aliquid ex gratitudine.

Sententiam id admittentium non esse in praxi recipiendam, dixerat etiam Diana Parte 6. Tractat. 7. Resol. 42. nonnullis vtrime citatis. Pro quo & videntur Lezana Tomo 3. v. Dare, num. 28. liet. P. Gibalinus Tomo 1. de Juris, Lib. 2. Cap. 3. licere in mutuo dicat, sed non consulendum ante factum Art. 3.

Circa Caput V. n. 37. & 52.

Vbi de Irregularis resignatione.

Posse illum renuntiare in favorem tertij teneant multi apud Leandrum Parte 5. tractat. 1. diff. 4. quest. 19. & Dianam Parte 10. tractat. 16. Resol. 24. vbi qualiter se gerere irregularis queat, dum non est priuatus per sententiam. Qui & Parte 6. tractat. 7. Resol. 42. plures adducit, afferentes posse aliquem resignare Beneficium expressâ intentione vel aliud conferattur, cum obligatio tantum antedotali: quod alii non placet.

Circa Caput VI.

Vbi de stylo Curiae.

136 **V**idendus etiam pro eo Diana Parte 1. tractat. 2. Resol. 25. vbi plurimos obligaciones negantes adducit. Vide & pro eo Lezanam Tomo 5. in Mari magno Minororum, num. 93. & Bossium, Parte 1. Titul. 1. numer. 581. & seqq.

Ibidem circa num. 74.

Circa potestatem dispensandi in irregularitate ob defectum natalium.

Videndus etiam pro eo Diana Parte 7. tractat. 2. Resol. 24. vbi plures Doctores adducit affirmatiuum sententiam tenientes, quam & probabilem censet, sicut & Leander Parte 5. Tract. 2. diff. 13. quest. 56. plures citans.

Ibidem circa num. 77.

Vbi de dispensatione super bisgamia.

Negat potestatem ad illam, etiam cum interpretationa tantum est, ad minores Ordines, Episcopo, & consequenter Capitulo. P. Bardi in Selectis, Libr. 7. Quest. 15. Lezana infra, numer. 7. & Leander supra, disputat. 6. question. 33. qui quest. 35. affirmat in India posse ob necessitatem, etiam cum est propria. In casu necessitatis generaliter admittitur à Pater Batiny Tomo 2. tractat. 11. quest. 59. qui circa Religiosos quest. 68. Pro quo etiam Diana Parte 7. tractat. 2. Resol. 37. & tractat. 11. Resol. 43. & Lezana pro similitudinaria v. Biganu, numer. 6. quam admittit.

AD: